

Spēks no Olimpijas

No 16. līdz 30. jūnijam Antikajā Olimpijā risinājās 58. Starptautiskā olimpiskā sesija jauniem dalībniekiem. Pateicoties Latvijas Olimpiskajai akadēmijai (LOA), globālajā pasākumā, kurā pulcējās speciālisti, jaunie sporta funkcionāri, olimpieši un olimpiskie čempioni, studenti, brīvprātīgie no vairāk nekā 70 pasaules valstīm — no visiem kontinentiem un pat atsevišķām mazo salu valstīm —, Latviju kārtējo gadu pārstāvēja divi dalībnieki. Viens no laimīgajiem biju es — šo rindu autors. Pārsteidzoši, ka iespēja nokļūt Grieķijā notiekošajā sesijā reāli pastāv ikvienam Latvijas iedzīvotājam vecumā līdz 35 gadiem, kam interesē olimpiskās vērtības, taču to cenšas izmantot tikai daži...

Vai zināji, ka pasaulē joprojām ir valstis, no kurām sportisti, aizbraucot uz olimpiskajām spēlēm, uzzina, kas ir internets un ar ko viņiem būs jāsacenšas? Vai zini, kā sodīja sportistus, kas piekopa negodīgas spēles principus antīkajās olimpiskajās spēlēs? Vai zini, ka jauniešu olimpiskajā sesijā pastāv iespēja mācīties kopā ar olimpiskajiem varoņiem? Šie ir tikai daži no iespaidiem, ko pārvedu no olimpiskās sesijas.

Kas ir Latvijas Olimpiskā akadēmija?

Redzot mani krekla ar uzrakstu *Latvijas Olimpiskā akadēmija*, daudzi man ir uzdevuši jautājumu — kas ir LOA? Tādēļ, pirms pastāstīšu par divas nedēļas garo piedzīvojumu Grieķijā, nojausu, ka man vajadzētu atšifrēt iepriekš minēto jēdzienu.

Proti, Latvijas Olimpiskā akadēmija ir izglītojoša rakstura sporta sabiedriskā organizācija — biedrība, kas veic olimpiskās kustības un olimpisma izpēti darbu un veicina olimpisko izglītību Latvijā. LOA prezidents ir olimpiskais čempions un Saeimas deputāts Ivans Klementjevs, organizācijā darbojas virkne dažādu sporta nozaru speciālistu un dar-

binieku — funkcionāri, profesori, pedagogi, olimpieši, sporta muzeja vadītāja, žurnālists, senioru sporta, veselības un citu sporta nozaru pārstāvji —, veidojot plaša spektra ekspertu kopumu. Ar izsmeltošu informāciju interesenti var iepazīties LOA mājaslapā *loa.lv*. Olimpiskās akadēmijas līdzīgā formātā pastāv lielākajā daļā attīstīto pasaules valstu.

Starptautiskā olimpiskā akadēmija Grieķijā

Savukārt Starptautiskā olimpiskā akadēmija (SOA), kas rīko sesiju, atrodas Grieķijā — Antikajā Olimpijā — kalniem bagātā apvidū četru stundu brauciena attālumā no Atēnām, kur 776. g. p. m. ē. grieķi aizsāka olimpiskās spēles. SOA mācību centrā ir bibliotēka, muzejs, kas ir veltīts 2004. gada Atēnu olimpiskajām spēlēm, stadions, naktsmitne 150 cilvēkiem un ēdnīca ar kafejnīcu. Mācību centrs ir izvietots kalna nogāzē blakus Antīko olimpisko spēļu norises stadionam. Mūsdienās Antīkā Olimpija saglabājusies kā vēstures pieminekļiem bagāta īpaša vieta, kur vairākus mēnešus pirms katrām olimpiskajām spēlēm iededz olimpisko lāpu, uzsākot tai ceļu uz olimpisko spēļu atklāšanas ceremoniju. Ikdienā SOA darbojas kā universitāte, piedāvājot

SESIJAS DIENASKĀRTĪBA

Pikst. 7.00 brīvprātīgi: Pikst. 7.45 Pikst. 9.00	iepazīsti sportu — kabadi, regbija 7, karatē, fitness u. c. brokastis lekcijas, jauniešu un olimpiešu prezentācijas
Pikst. 13.00 Pikst. 14.00	pusdienas radošās darbnīcas mākslā, dejās, literatūrā
Pikst. 16.00 Pikst. 18.00	grupu darbs — diskusijas sporta sacensības futbolā, volejbolā, basketbolā, tenisā
Pikst. 20.00 Pikst. 21.00	vakariņas valstu prezentācijas/filmas/pasaules kausa skatīšanās
Pikst. 23.00	naktsmiers vai ballītes pilsētā
* Bija arī brīvdiena, apmeklējot pludmali	

58. OLIMPISKĀS SESIJAS JAUNIEM DALĪBNIKĒM LECTIJU TĒMAS

- SOK olimpiskās izglītības komisija un tās nākotnes vizija (B. Maisters Onzms, Jaunzēlande)
- Atlēti kā zvaigznes Senajā Grieķijā (prof. S. Millers, ASV)
- Atlēti kā paraugs sportā saskaņošanas procesos (Li Hi-Beoms, Koreja)
- Pa atlētu varoņu pēdām antīkajā pasaulē: atlētu izcilības sociālās un izglītojošās vērtības (prof. I. Veilers, Austrija)
- Olimpiskie atlēti kā paraugs sportā: toreiz un tagad (S. Ramzami, Dienvidāfrika)
- Olimpiskie atlēti kā paraugs sportā (K. Keino, Kenija)
- Paraugi sportā debatēs, olimpismā un izglītībā (prof. C. Toress, ASV)
- Sizifs un olimpisms: eksistenciāla pieeja paraugam sportā (prof. L.A. Hova, Kanāda)
- Paralimpieši kā isti paraugi sportā (dr. I. Britains, Lielbritānija)
- Sports kā attīstība un miers (prof. R. Džuljanoti, Lielbritānija)
- Nacionālo olimpisko komiteju loma olimpisko atlētu izglītošanā (D. Mičaelides, Kipra)

Olimpiskās akadēmijas stadionā. 58. Olimpiskajā sesijā jauniem dalībniekiem Antikajā Olimpijā pulcējās jaunie sporta speciālisti no visas pasaules

iegūt maģistra grādu studiju programmā *Olimpiskās studijas, olimpiskā izglītība, olimpisko notikumu menedžments un organizēšana*.

Tāpat visa gada garumā šeit notiek dažādas citas līdzīgas *olimpisko mācību nometnes* — piemēram, pēc jauniešu sesijas nedēļas garumā risinājās 4. sesija olimpiskajiem medaļniekiem un olimpiešiem, pavasarī tur notika sesija nacionālo olimpisko akadēmiju prezidentiem, tāpat šeit risinās olimpiskās sesijas olimpisko akadēmiju locekļiem, sporta pedagogiem un treneriem, olimpiskie semināri, senāk notikušas sesijas sporta žurnālistiem.

Olimpisms — dzīvesveids

Savukārt olimpisma jēdzienu bieži vien nespēj izskaidrot pat daudzi sportisti, kuri ir startējuši olimpiskajās spēlēs. Šķiet, visvieglāk uztveramā definīcija ir: "Olimpisms ir dzīves filozofija, domāšanas un dzīves veids, tieksme pēc prāta, miesas un gara saskaņas. Olimpisma ideāls — harmonisks cilvēks harmoniskā sabiedrībā."

Tālab, lai jaunus cilvēkus izglītotu olimpismā un olimpiskās vērtības kultivētu visā pasaulē, katru gadu SOA Grieķijā jau vairāk nekā pusgadsimtu rīko šo olimpisko sesiju jauniem dalībniekiem. Katrā pasaules valstī olimpiskajā vidē pastāv savā kārtība: izvēlas divus dalībniekus —

vienu vīrieti un vienu sievieti —, kuriem dod iespēju piedalīties starptautiskajās mācībās. Latvijā dalībniekus izraugās LOA, ik gadu pēc jaunā gada iestāšanās rīkojot apjomīgu eseju konkursu *Olimpiskā kustība vakar, šodien, rīt*, kas risinās divās kārtās. Balvā — pilnībā apmaksāta un organizatoriski nodrošināta divu nedēļu ilga mācību vizīte Grieķijā — ikgadējā olimpiskajā sesijā jauniem dalībniekiem.

Ceļš uz Olimpiju — pa Daliņa pēdām

Šāgada eseju konkursa tēma bija veltīta Latvijas simtgadei: *Spilgtākā personība Latvijas sportā 100 gados*. Esejas apjoms, kā jau katru gadu, — 10—12 lappuses (~40 000 zīmes). Konkursa 2. kārtā LOA žūrijas priekšā eseja bija jāaizstāv, uzstājoties ar prezentāciju. Piedalīties var ikviens Latvijas iedzīvotājs, vecumā no 20 līdz 35 gadiem.

Biju pārsteigts, ka vīriešu konkurencē šogad biju vienīgais, kurš iesniedza esiju... Savukārt sievietes konkurencē darbus iesniedza piecas jauniešes. Kā norādīja žūrija, cīņa konkursa 2. kārtā starp divām uzcītīgākajām dāmām bija sīva kā 1972. gadā Minhenes olimpiskās šķēpa mešanas sacensībās, kurās Jāni Lūsi cīnā ar Volfermanu pēc izšķirošā metiena no

zelta šķīra 2 centimetri. Uzvarētāja — Elina Zaļkalne.

Eseju tēmās izraudzītie varoņi bija: Artūrs Irbe (divas esejas), Uļjana Semjonova, Jānis Lūsis, Aļona Ostapenko un mana vectēva laikabiedrs Jānis Daliņš, par kuru, protams, arī rakstīju. Jāpiebilst, ka Daliņa pienesumu Latvijas sportā sākam aizmirst — viena lieta, ka Daliņš ir izcīnījis Latvijas sporta vēsturē pirmo olimpisko medaļu, taču jāatceras, ka Daliņš, ikdienā būdams zemnieks, bija visas latviešu tautas iedvesmotājs, kurš ar savu pārcilvēcisko piemēru pacēla Latvijas sporta kustību citā kvalitātē, ar saviem panākumiem papēža purngala meistarsacīkstēs gan piepildot stadionu tribīnes ar līdzjutējiem tiktāl, ka aiz žoga palikušie interesanti kā ķekari karājās telefona stabos, lai Daliņu redzētu klātienē, gan liekot latvietim apjaust, ka arī mēs varam *izgriest pogas* pasaules vareņajiem... Daliņa popularitāte bija pielīdzināma Latvijas hokeja izlases *trakākajiem pavasariem* divtūkstošajos gados — olimpiāžu laikā visā Latvijā iedzīvotāji *pielīpa* pie radio skaļruņiem, lai dedzīgi dzīvotu līdzī valmierieša vareņajam sniegumam.

Paraugi sportā (angliski — *role model*) bija šāgada Starptautiskās jaunatnes olimpiskās sesijas oficiālā tēma.

Piedzivojums var sākties!

Pirms došanās uz Grieķiju LOA izpild-direktore un eseju konkursa vadītāja Antra Gulbe sagatavo dalībniekus braucienam uz olimpisko sesiju. Tikām iepazīstināti ar gaidāmo pasākuma programmu, sadzīves apstākļiem, vides īpatnībām un noteikto kārtību, kas jāņem vērā SOA, un gluži kā isteni olimpieši apbruņoti ar nozīmītēm, jo sesijas gaitā tiek pieņemta tradīcija dalībniekiem mainīties ar valstu olimpiskajām nozīmītēm.

16. jūnijā — sestdienā — dalībniekiem no visas pasaules bija jāielido Atēnās. Mūsu ceļš uz Olimpiju sākās ar celšanos četros no rīta, lai ar reisu caur Kijevu pēcpusdienā sasniegtu Atēnas. Dalībnieki no lidostas pa grupām ar organizatoru nodrošinātiem autobusiem tika nogādāti uz viesnīcām. Brīvo vakaru izmantojām, lai satiktu Grieķijā dzīvojošo draudzeni Aleksandru Bali, kura mums viesmīlīgi izrādīja jauniešiem interesantākās vietas Atēnu centrā. Likteņa ironija — Aleksandra pirms dažām dienām Grieķijā bija atgriezies no Latvijas, pavadot gadu brīvprātīgā darba programmā Smārdes pamatskolā un pirmskolas izglītības iestādē. Elina bija viņas brīvprātīgais mentors Latvijā. Pasaule kļūst aizvien mazāka!

Nākamajā dienā sesijas dalībnieki gaidu pavadībā devās Atēnās uz vēsturisko pilsētas sirdi — Akropoles virsotni, kurā atradās dažādi tempļi, kas veltīti grieķu dieviem, tostarp 438. g. p. m. ē. būvētais Partenons, kas celts, izmantojot 20 tūkstošus tonnu marmora, par godu Grieķijas gudrības dievītei Atēnai. Pēc tam apskatījām nesen uzcelto Akropoles muzeju. Šķiet, ekskursijas kulminācija bija Panatinaiko stadiona apmeklējums, kurš ir viens no vecākajiem stadioniem pasaulē — ticis uzcelts apmēram 566. g. p. m. ē., 329. g. p. m. ē. pārbūvēts no marmora, vairākas reizes kopš 1860. g. ticis rekonstruēts dažādu sporta turnīru vajadzībām. 2004. gada vasaras olimpiskajās spēlēs stadionā notika loka šaušanas sacensības, kā arī finišs vieglatlētikas maratonam. Tāpat katru rudenī šajā stadionā ir autentiskā maratona *Maratona—Atēnas* finišs, kurā pērn startēja 2018. gada Rīga—Valmiera skrējiensoļojuma uzvarētāja un jaunā rekordiste Vita Devjatņikova.

Kā fēnikss no pelniem — ierodas Grieķijas prezidents!

Vakarā brīvdabā — Fēniksa kalnā — bija paredzēta oficiālā sesijas atklāšanas ceremonija. Lai gan lietus dēļ pasākums tika pārcelts uz koncertzāli *Megaron*, svinīgā ceremonija dalībniekiem nelika vilties — pasākumā bija ieradies Grieķijas valsts prezidents Prokopis Pavlopuls un virkne citu cienjamu Grieķijas amatpersonu, tostarp Starptautiskās olimpiskās akadēmijas pre-

Panatinaiko stadionā Atēnās. Vienā no pasaulē vecākajiem stadioniem, kas 329. gadā pirms mūsu ēras ticis pārbūvēts no marmora

Grieķijas prezidents. Sesijas atklāšanas ceremonijā uzstājas Grieķijas valsts prezidents Prokopis Pavlopuls

zidents Isidors Kouvels, oficiāli atklājot 58. olimpisko sesiju jauniem dalībniekiem.

Pastāvēja cerība, ka atklāšanas ceremonijā varētu satikt arī Starptautiskā Olimpiskās komitejas prezidentu Tomasu Bahu, taču viņa ziņojums tika nolasīts.

Pirmdienas rītā — 18. jūnijā — ar četriem autobusiem pasākuma dalībnieki devās četras stundas attālās Antīkās Olimpijas virzienā. Brauciena maršruts meta plašāku loku, jo vispirms apmeklējām pasaules centru grieķu izpratnē — Delfus. Šeit atradās mākslas dieva Apollona tempļis un orākuls — vieta, kur savulaik tika pareģota nākotne un sanāca kopā grieķu domātāji. Magiskos nākotnes vēstījumus uzklaut nākuši pat karavadoņi, kas lūkojuši pēc labākajām kauju stratēģijām. Šī ir viena no četrām vietām, kur notika arī antīkās olimpiskās spēles — olimpiādes ri-

Olimpiskās dienas svinības. 23. jūnijs ir Starptautiskā olimpiskā diena

sinājās arī Istmā, Nemejā un, protams, Olimpijā, kur olimpiādes tradīciju iedibināja vispirms — 200 gadus senāk. Apmeklējam muzeju, kurā varējam apskatīt Delfu tempļu daļas un līdz pat mūsdienām saglabājušās tūkstošiem gadu senas skulptūras.

Dzīvošana barakās

Līdz ar pēdējām gaismas strēlēm vēl 18. jūnijā vakarā visbeidzot ieradāmies Antīkajā Olimpijā. Liels bija daudzu jauniešu pārsteigums uzzinot, ka lielākā daļa dalībnieku dzīvos barakās pa astoņiem cilvēkiem, nakšņojot divstāvēgās gultās. Īpaši pārsteigta par šo situāciju izskatījās Jaunzēlandes olimpiskā vicečempione airēšanā Dženija Behrenta, jo citi laimīgie tika pie divvietīgiem numuriem... Puīši dzīvoja kopā ar puīšiem, meitenes ar meitenēm — bez izņēmumiem.

Ieskicējot valdošo daudzveidību, es dzīvoju kopā ar Vācijas Olimpiskās komitejas jauno funkcionāru, Jordānijas basketbolistu, Monako vieglatlētu, Kipras fitnesa treneri un spāņu handbolistu. Savukārt Elina dzīvoja divatā ar Austrālijas olimpieti — airētāju Sāru Kuku.

Sajutāmies kā olimpiskajās spēlēs — jau ar pirmajām dienām dalībnieki steidza mainīties ar nozīmītēm, kas bija lielisks iemesls, lai iepazītos. Iepazīšanās notika nemīti, īpaši pie maltīšu galda, neatkarīgi no dienas stundas, jo sabraukusi starptautiskā publika bija atvērta un komunikabla — cilvēki bez aizspriedumiem.

Pie Kubertēna sirds

19. jūnijs, otrdiena. Jauna diena un jauna nedēļa, no kuras līdz 29. jūnijam iestājas zināms ritms, kas raksturo katru dienu — rīta rosmes, ko varēja apmeklēt pēc izvēles, iepazīstoties ar jauniem sporta veidiem, brokastis, lekcijas, pusdienas, radošās darbnīcas, grupu darbs, sporta sacensības, vakariņas, tam visam sekoja starp-

tautiskie vakari vai dokumentālo filmu skatīšanās, vai sekošana līdz Pasaules kausa tiešraides futbolā uz lielā ekrāna. Naktī daļa jaunieši devās uz 20 minūtes attālo Olimpiju, kurā ir viss tūristu izklaidei nepieciešamais — sākot no suvenīru veikaliem un beidzot ar kafējnīcām un naktsklubiem.

Uzsākām mācību lekciju ciklu — dalībnieki tika iepazīstināti ar gaidāmo darba kārtību Antīkajā Olimpijā. Arī mācību process tika svinīgi atklāts ar nelielu, bet simboliski spēcīgu ceremoniju. Dalībnieki kopā ar profesoriem pulcējās pie Pjēra de Kubertēna pieminekļa, pie kura ir apglabāta viņa sirds. Kā zināms, Kubertēns ir mūsdienu olimpisko spēļu iniciators.

Vietā, kur iedez olimpisko lāpu

Pieņem, ka šo Kubertēna pieminekli daudzi no mums ir redzējuši skolas mācību grāmatās. Tepat blakus atrodas Antīkās Olimpijas stadions — vieta, kur pirms katrām olimpiskajām spēlēm aizdedz olimpisko lāpu. Vienā no pirmajām mācību dienām apmeklējām šo magisko vietu, kas ar savu vēsturisko nozīmību man paliks atmiņā kā emocionāli spilgtākais notikums šo divu nedēļu laikā.

Ikdienā šeit plūst tūristu puli no visas pasaules, lai apskatītu vēsturiskās liecības un antīko stadionu, kurš ir neticami labi saglabājies ar gandrīz 2800 gadus senu (!) oriģinālo marmora starta un finiša līniju. Interesanti, ka lāpas iedegšanas vieta atrodas ceļā uz ieeju vēsturiskajā stadionā, kur agrāk bija novietotas 16 bronzas statujas. Antīkās olimpiskās spēles ikreiz apmeklēja 40 000—50 000 aristokrātu, un tūkstoš gadu laikā sacensību gaitā krāpjoties tika pieķerti tikai 16 sportisti. Sods — katram pieķertajam blēdim no bronzas bija jāizveido statuja, ko novietoja sportistu ieejā uz stadionu. Bronzas statuju rindai piemita pārdomāta funkcija — tās kalpoja sportistiem kā atgādinājums par godīgu cīņu.

Olimpiskā uguns. Antīkajā Olimpijā: vietā, kur ar saules enerģiju iedez olimpisko lāpu

Senā starta līnija. Starta un finiša līnija, kas kopš antīkajām olimpiskajām spēlēm saglabājusies līdz mūsdienām

Lekciju spektrs: akadēmiķi, amatpersonas, olimpieši un pasaules rekordists

Manuprāt, lekcijas bija mācību procesa visvērtīgākā daļa. Daudzveidīgajiem stāstījumiem varēja sekot līdz jebkurš interesents, pieslēdzoties interneta tiešraidē. Lekcijas lasīja profesori, uz sesiju mērojot ceļu ne tikai no Eiropas, bet arī līdzīgi kā dalībnieki — no Ziemeļamerikas, Āfrikas un pat Okeānijas. Uzstājās gan leģendāri olimpieši, piemēram, pasaules rekordists 3000 un 5000 m skrējienā — olimpiskais čempions Kipčoge Keino no Kenijas, gan olimpieši no sesijas dalībnieku vidus. Savu runu teica Phjončhanas olimpisko spēļu organizācijas komitejas prezidents bijušais Dienvidkorejas finanšu ministrs Li Hi-Beoms.

Katras lekcijas otrajā daļā sekoja jaūtājumu sadaļa — jauniešu aktivitāte bija ārkārtīgi augsta. Lai uzdotu jaūtājumu, laikus bija jāieņem elektroniskā rinda jaūtājuma uzdošanai, jo jaūtājuma uzdošanai bija dota stunda, ar ko lielākoties nepietika.

Bobslejs kā pazišanās zīme

Izmantoju izdevību uzdot jaūtājumu bijušajam Dienvidkorejas finanšu ministram Li Hi-Beomam: "Kāda būs Phjončhanas bobsleja un kamanīņu trases nākotne?" Atbilde nedaudz mulsināja: tuvākajā laikā tiks lemts par visu Phjončhanas olimpisko būvju nodošanu apsaimniekošanai privātajam sektoram... Diezin kāda Korejā varētu būt interese par šo trasi, zinot, ka ledus rēnu uzturēšana pelņu nenes nekur pasaulē. Tātad, ja nodos privātajam sektoram, visticamāk — trasi nojauks.

Pēc lekcijas pie manis pienāca ASV sieviešu bobsleja izlases stūmēja Emīlija Azevedo, kura startēja Vankūveras olimpiskajās spēlēs. Amerikāniete ar nevilto tu interesi vaicāja, kāds man ir sakars ar bobsleju, bet pēc brīža ieraudzīja, ka esmu no Latvijas — viņa uzreiz piesauca Jāni Skrstiņu, pie kura bija trenējies vairākus gadus, tāpat viņa stāstīja par Jāni Ķipuru, Jāni Miņinu, tostarp dramatisko situāciju Vankūverā, un kopumā stūmēja atstāja iespaidu, ka ir labi informēta par situāciju Latvijas bobslejā.

Māksla un olimpiskās spēles

Pēc pusdienām stunda bija veltīta brīvprātīgām aktivitātēm. Varēja apmeklēt mākslas radošās darbnīcas, doties uz deju nodarbībām, apgūstot dažādus deju stilus, vai apmeklēt neierastas poētiskās nodarbības. Gandrīz divu nedēļu darbs mākslas nodarbībās pārtapa iespaidīgā izstādē, ko lielākoties bija veidojušas olimpietes, bet deju un dzejas meistarklašu apmeklētāji sesijas noslēgumā uzstājās ar atraktīvu uzvedumu. Tie, kuri nevēl-

Pasaules rekordists. Kipčoge Keino pie maratonista statujas akadēmijas foajē

jās iesaistīties, brīvo laiku varēja aizpildīt pēc saviem ieskatiem.

Te gribas piebilst, ka reti kurš gados jaunāks sporta draugs zina, ka vasaras olimpiādes spēlēs no 1912. līdz 1948. gadam notika sacensības literatūrā un mākslā. 1936. gadā Berlīnes olimpiādē Latviju reprezentēja literatūrā ar vienu darbu, glezniecībā — ar trim darbiem un grafikā — ar vienu darbu. 166 darbu konkurencē, ko bija veidojuši 17 valstu radošie meistari, latviešu mākslinieks Augusts Annuss saņēma goda diplomu par eļļas gleznu *Čīna pie vārtiem*.

Pusdienas līdz dzīves beigām

Atceroties noklausīto lekciju ciklu, šī publikācija varētu turpināties kā nebeidzama upe. Mācību procesa gaitā viena no interesantākajām lekcijām bija Kalifornijas universitātes lektora Stefana Millera stāstījums par atlētiem zvaigznēm Senajā Grieķijā. Millers ir viens pasaules vadošajiem arheoloģijas zinātniekiem. Daudzus jauniešus viņam izdevās pārsteigt ar faktu, ka antīko olimpisko spēļu sacensību norises vietā ir izrakts daudz trauku, no kuriem tradicionāli lietoja alkoholu, secinot, ka sportisti krietni uzdzīvojuši jau pirms mūsu ēras.

Antīkās olimpiskās spēles bija milzīgs festivāls!?

Kā zināms, ka antīkajās olimpiskajās spēlēs uzvarētājs bija tikai viens — visi pārējie bija zaudētāji. Olimpisko čempionu atalgoja ar nodrošinātām pusdienām pilsētā līdz dzīves beigām un citiem labu-

miem, bet zaudētājam mājās ieteica atgriezties slepus tumsā, jo zaudētājus sabiedrība nemīlēja un izrēķinājās. Savukārt sportistu, kurš uzvarēja visās četrās olimpiskajās spēlēs Olimpijā, Delfos, Istmā un Nemejā, izsakoties mūsdienu terminoloģijā, pielīdzināja karjeras *Grand Slam*.

Jamaikiete ar pieredzi NHL

Pēcpusdienās notika obligātie grupu darbi — semināri. Visi dalībnieki tika sadalīti 13 grupās, katrā grupā pulcējot iespējami dažādu valstu un kontinentu pārstāvjus. Katras grupas darbu vadīja divi Grieķijas Olimpiskās akadēmijas maģistranti, attīstot diskusiju. Tā kā viss mācību process bija sadalīts divos apļos, diskusiju tēmas bija veltītas diviem virzieniem — olimpiskajām spēlēm un paralimpiskajām spēlēm, analizējot dažādu valstu paraugus sportā (*role model*). Aktivākajiem diskusiju dalībniekiem bija iespēja uzņemties pienākumus — diskusiju protokolēšanu, prezentāciju veidošanu un prezentēšanu, jo abu mācību procesa aplū noslēgumā katrai grupai bija jāsavatavo argumentēts stāstījums ar ierosinājumiem, ko prezentēt auditorijā sesijas dalībniekiem un profesoriem.

Interesanti, ka viena no mūsu grupas diskusijas vadītājam bija Kanādā dzīvojošā jamaikiete, izbijusi vieglatlēte Mārša Geja-Naita, kura iepriekš strādājusi Nacionālās Hokeja līgas (NHL) mārketinga nodaļā. Un viens no iemesliem, kādēļ 34 gadus vecā maģistrante darbu NHL pametusi, ir nomācošais komercialisms — cilvēciņa šīs organizācijas darba filozofijā nav būtiska vērtība, bet, piemēram, NFL vai NBA darbā ir

Valstu prezentācijas. Starptautiskajos vakaros jaunieši iepazīstināja ar savu valstu kultūru. Talantīga paaudze!

olimpisma filozofijas pazīmes, jo šīs līgas investē nopelnītos līdzekļus kampaņās cīņā pret vardarbību ģimenēs, nabadzību, AIDS un citām globālām problēmām. Visi atceramies — NHL hokejisti Phjončhanā nebija.

Iespēja sevi notestēt olimpiskajā tribīnē

Grupu darbs bija izaicinošs pārbau-dījums. Sākotnēji pat tā sauktās ledus laušanas aktivitātes nelīdzēja, lai iešūpotu jauniešus strukturētai diskusijai — vai spējat iedomāties, situāciju, kad kopsaucejs jāatrod dažādu profesiju pārstāvjem no Gvatemalas, Omānas, Jaunzēlandes, Norvēģijas, Azerbaidžānas, Bangladešas, Taivānas, Salvadoras, Anglijas, Malaizijas, Malāvijas, Polijas un Urugvajes? Šādā kompānijā samulsis pat izskatījās brits Deivs, kurš strādā Starptautiskajā

Olimpiskajā komitejā (SOK). Mums, eiropiešiem, uzņemoties iniciatīvu, varam izdevās sakustināt.

Šo grupu darbu redzēju kā unikālu iespēju sevi notestēt starptautiskajā tribīnē, tādēļ pieteicos auditorijai prezentēt vienu no diviem mūsu grupas darbiem. Kad vēl būs iespēja klātienē uzrunāt 70 valstu pārstāvjus? Tāpat tā ir iespēja veidot priekšstatu par Latviju. Prezentāciju dienā auditorijā valdīja saspringta atmosfēra — kā pirms maģistra darba aizstāvēšanas.

Arī Elina izvēlējās mest izaicinājumu un kāpt tribīnē. Elina runāja par tēmu *Kā atlēts kā paraugs sportā var veicināt bērnu, jauniešu fizisko aktivitāti*, prezentējot atziņas, piemērus, idejas un ierosinājumus, kas globālās grupas darbā bija izstrādāti. Publiku uzrunāja grupas ierosinājums veicināt olimpiešu brīvprātīgu iesaisti spor-

ta pasākumu vadīšanā, piemēram, sarīkojot sportisku aktivitāti pilsētas parkā, ko vada kāds olimpietis, tērpiot oficiālajā olimpiskajā formā. Latvijā notiek līdzīga tipa aktivitātes — maijā šolotājs Modris Liepiņš kopā ar bobslejistu Jāni Ozolu un šolotāju Agnesi Pastari vadīja olimpisko dienu Engures novada jauniešiem, veicinot bērnu interesi par vieglatlētiķu.

Savukārt es lasīju prezentāciju par tēmu *Paralimpietis kā paraugs sportā*. Tēma ārkārtīgi sensitīva, centāties jaūtājumu skaidrot, demonstrējot arī video par aklu sprinteri, kuru skrējienos sasaitē pavada gids. Starp citu, gidi bieži vien ir problēma, jo paralimpiskie sprinteri spēj attīstīt fenomenālus ātrumus un ir grūti izskriet līdzi.

Olimpiskais tūrists vai tomēr paraugs sportā?

Atlēts var būt paraugs sportā citam atlētam vai sabiedrībai (kopienai). Pirms olimpiskajām spēlēm Latvijā katru reizi tiek locīts jēdziens *olimpiskais tūrists*. Šo tēmu aktualizēju grupu diskusijā. Kā pastāstīja poļu sporta skolotājs Arkadius no Krakovas, līdzīga diskusija pirms spēlēm pastāv arī Polijā, kur ir 19 reizes vairāk iedzīvotāju nekā Latvijā... Klasiski *olimpiskā tūrista* birku sabiedrība piekari-na sportistiem, kurš ir izpildījis olimpisko normatīvu, bet viņa iepriekšējie sasniegumi vai personiskie rekordi liecina, ka sportists rezultāta izteiksmē nebūs pat tuvumā cīņai par augstām vietām. Taču reti aizkura sportista sasniegumiem, kurš spējis izpildīt pat olimpisko B normatīvu, nestāv uzpurēšanās sportam, milzīgs darbs, likteņu krustceles...

Allaž tiek laužti šķēpi — vai šādus sportistus atbalstīt ar valsts finansējumu, kura Latvijā trūkst visam, un iekļaut olimpiskajā delegācijā vai celt iekšējos olimpiskos kritērijus, lai strādātu uz mazāku, bet it kā potenciāli rezultātu izteiksmē efektīvāku delegāciju? Jaūtājums pretrunīgs, jo, piemēram, sportists no mazpilsētas vai lauku novada, kurš izprot olimpisma vērtības un vēlas tās dot atpakaļ sabiedrībai, kā paraugs sportā ilgtermiņā var veicināt sporta veida popularitāti un, iespējams, iedvesmot sportot kādu no nākamajiem olimpiskajiem čempioniem. Vienā no diskusiju grupu darbiem pie mums negaidīti ieradās atraktīvā kanādiešu profesore Leslija Hova. Profesores nostāja šajā jaūtājumā bija izsvērt, ar kādu mērķi sportists vēlas doties uz olimpiskajām spēlēm — egoisma vadīts vai tomēr ar izpratnes pazīmēm par olimpismu, kaut vai reālu vēlmi būt par lokālu paraugu sportā. Kopumā profesore nostāja pret olimpiskajiem tūristiem bija skeptiska, jo kādēļ gan valstij būtu jāatbalsta olimpiskie egoisti?

Savukārt pēc vakariņām nakti notika trīs starptautiskie vakari, kopīga izglītojošu filmu skatīšanās par olimpisko tematiku vai atsevišķas citas aktivitātes. Brīvajos vakaros dalībnieki bija kā pieļpuši ēdamzāles lielā televizora ekrānam, sekojot līdzi Pasaules kausam futbolā, izkarot valstu karogus.

Viena no interesantākajām sarnām sesijas gaitā izveidojās pie vakariņu galda ar Kanādas mogula slēpotāju Maksimu Difuru-Lapuanti, kura Soču olimpiskajās spēlēs ierindojās 12. vietā, bet viņas divas māsas izcīnīja zeltu un sudrabu. Interesanti, jo pats azartiski dzīvoju līdzīgu mogula olimpiskajām sacensī-

Jauņzēlandiete Dženija Behrenta uzstājas ar stāstījumu, kā aizairēja pretī olimpiskajam sudrabam, savukārt cita Okeānijas reģiona pārstāve — Šarona Firsjuā no Zālamana Salām — šokēja publiku ar to, kā viņa kļuva par olimpieti. Zālamanu Salu pārstāve demonstrēja video, kurā jaunieši plāvē plāva zāli. Kā izrādījās, tas bija skrejceļiņš, lai trenētos skriešanai stadionā. Ar šādu stadionu viņai bija gana, lai uzstādītu Okeānijas rekordu 5000 m skrējienā un kvalificētos Rio olimpiskajām spēlēm, kur viņa uzvarēja, kas ir internets un ar kāda līmeņa sportistiem būs jāsacensās. Šādi viņa tika pie vietējās olimpiskās komitejas nodrošinātas iespējas doties trenēties uz Melburnu.

Sesijas dalībnieku vidū bija arī pāris taku skriešanas entuziasti. Taku skrie-

▲ Latvieši kā izlaidumā. Mācību
noslēgumā visi dalībnieki saņēma
diplomas

◀ **Florbolisti.** Sesijā bijām trīs florbolisti.
Labs rādītājs!

Līdzīgi kā latviešu nodibināja Starptautisko ielu vingrošanas federāciju, kādēļ gan mēs paši nevarētu būt tie, kuri virza taku skriešanu preti olimpiskā sporta veida statusam?

Cits Latvijā relatīvi jauns, taču tautā krietni iecienīts un augošs sporta veids — florbols — jau ir ieguvis olimpiskā sporta veida statusu. Biju patikami pārsteigts, ka sesijā esam trīs florbolisti: Ķekavas florbola skolas audzēknis, Zviedrijas A.I.K. audzēknis Linuss Eklunds (tagad — Zviedrijas hokeja federācijas sekretariāta darbinieks) un Šveices florbola čempionāta funkcionāre Karla Špilmene, kura arī pati vairākus gadus spēlējusi florbolu. Viena

Linuss pauda pārliecību, ka nu jau vairākus gadus florbola attīstība Zviedrijā stagnē, kritizējot federācijas gulēšanu uz veciem lauriem, kas dod cerības pārējām *TOP-6* pietuvoties sprīdi tuvāk Skandināvijas florbola milža limenim. Zviedrs apgalvoja, ka viņš ir lietas kursā, ka florbols Ziemeļamerikā nu jau sāk izplatīties ārkārtīgi strauji, kas ir solis pretī olimpiskajām spēlēm.

Tācu tajā pašā laikā šī Dienvidamerikas valsts ar 3,5 miljoniem iedzīvotāju futbolā aizspēlēja līdz Pasaules kausa ceturtdaļfinālam. Ar investīcijām var veicināt rezultātu, bet attīstītās valstīs uzsvars tiek likts uz sporta veidu daudzveidību un pieejamību, jo katram cilvēkam ir savs vispiemērotākais sporta veids — nekad tas nebūs visiem viens. SOK lielais mērķis ir caur sportu padarīt pasauli labāku.

Jaunieši, izmantojiet iespējas!

Teksts un foto
Kristaps
ZALĶALNS

